

Algılanan Müdür Yönetim Tarz? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Müdür Yönetim Tarz? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16789>

Özet

Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği, eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul müdürlerinin yönetim tarzlarına nasıl algıladıkları sistematik olarak ölçmek amacıyla 2016 yılında Mehmet Üstüner tarafından geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, okul yönetiminin algılanan etkinliğini ve örgütsel iklim üzerindeki potansiyel etkilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Ölçek, müdürlerin davranışları dört ana boyutta (İşbirlikli, Otoriter, İlgisiz, Karar Koyucu) inceleyen, 25 maddeden oluşan ve 5'li Likert tipinde derecelendirilen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Ölçeğin psikometrik özellikleri, öğretmenlerin yönetici davranışlarına yönelik subjektif değerlendirmelerini güvenilir ve geçerli bir şekilde yakalamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Müdür yönetim tarzı, algı, eğitim yönetimi, okul müdürü, işbirlikli yönetim, otoriter yönetim, Likert ölçeği, örgütsel iklim.

Yazarlar

Mehmet Üstüner

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin gözünden okul yöneticilerinin uyguladıkları yönetim biçimlerini, bilimsel ve geçerli bir yöntemle tespit etmektir. Bu tespit, eğitim kurumlarındaki **örgütsel iklimin**, öğretmen memnuniyetinin ve genel okul performansının anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Ölçek, özellikle eğitim yönetimi alanında yapılan araştırmalarda, farklı yönetim tarzlarının öğretmenlerin iş doyumunu, motivasyonu ve örgütsel bağlılığı üzerindeki etkilerini analiz etmek için kritik bir araç olarak tasarlanmıştır. Bu sayede, okul yönetimindeki iyileştirme alanları belirlenebilmektedir.

Yapı

Ölçek, müdürlerin sergilediği yönetim davranışları dört farklı alt boyut (faktör) altında inceleyen **çok boyutlu** bir yapıyı ölçmektedir. Bu boyutlar, müdürün çalışanlarla ilişkisini, karar verme süreçlerine katılmayı ve genel liderlik yaklaşımlarını yansıtmaktadır.

Dört temel boyut şunlardır:

İşbirlikli (7 madde): Müdürün katılımcı, destekleyici ve ortak karar alma odaklı yaklaşımı

ölçer.

Otoriter (7 madde): Müdürün merkeziyetçi, buyurgan ve tek taraflı karar alma eğilimini ölçer.

İlgisiz (7 madde): Müdürün görev ve sorumluluklara karşı kayıtsız, pasif ve öğretmenlerle mesafeli yaklaşımını ölçer.

Karşı Koyucu (4 madde): Müdürün olumsuz, direnç gösteren veya çatışma yaratan davranışlarını ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik çalışmaları, dört boyutlu modelin ampirik verilerle uyumunu belirlemek üzere gerçekleştirilmiştir. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda, hesaplanan uyum indeks değerlerinin **kabul edilebilir düzeyde** olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen uyum indeksi değerleri ($X^2/sd: 383.66/268=1.431$) olup, bu oran modelin veriyle iyi bir uyuma sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçekteki maddelerin faktör yükleri .575 ile .785 arasında değişmekte olup, bu güçlü yükler, maddelerin ilgili alt boyutları yeterince temsil ettiğini ve yapısal geçerliğin sağlandığını kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) üzerinden değerlendirilmiştir. Alt boyutlara ilişkin hesaplanan iç tutarlılık katsayıları **.85 ile .92 arasında** yüksek bir değeri göstermektedir. Bu aralık, psikometrik standartlara göre ölçeğin alt boyutlarının son derece tutarlı olduğunu ve güvenilir ölçümler sunduğunu işaret etmektedir.

Ayrıca, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam puan korelasyon katsayılarının .484 ile .884 arasında değeri görülmektedir. Bu yüksek korelasyon değerleri, her bir maddenin ölçeğin genel yapısına anlamlı ve tutarlı bir katkı sağladığını göstererek, ölçeğin genel **güvenirlilik** düzeyinin oldukça yüksek olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında ve yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kuramsal olarak öngörülen dört boyutlu yapısını ampirik verilerle desteklenip desteklenmediğini ortaya koymuştur.

Analiz sonucunda, toplam 25 maddenin net bir şekilde dört ayrı faktör altında toplandığı doğrulanmıştır. Faktör yüklerinin güçlü olması ve elde edilen uyum indekslerinin kabul edilebilir seviyelerinde yer alması, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip olduğunu ve algılanan müdür yönetim tarzları hakkında bir şekilde ayrıştırdığını göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 5'li Likert (5-point Likert Scale). Derecelendirme seçenekleri "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a doğru ilerlemektedir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretmenler (Teachers)

Age Group: Yetişkin (Adult)

Population Details: Resmi eğitim kurumlarında (ilkokul, ortaokul, lise vb.) görev yapan öğretmenler.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcıların kendi algılarına dayalı yanıtları toplanır.

Anahtar Kelimeler

Yönetim, liderlik, okul iklimi, psikometri, faktör analizi, iç tutarlılık, eğitim personeli, Mehmet Üstüner.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi makalede belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: mehmet.ustuner@inonu.edu.tr

Correspondence Address: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Malatya, Türkiye (Sorumlu yazarın kurumsal adresi)

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Geliştirme Yayı: 2016

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik ve bilimsel araştırmalarda kullanılabilir. Kullanım sırasında orijinal kaynağa (Üstüner, 2016) atıf yapılması zorunludur. Ticari amaçlı kullanımlar veya kapsamlı adaptasyonlar için sorumlu yazar Mehmet Üstüner ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Üstüner, M. (2016). Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(3), 429-457. doi: 10.14527/kuey.2016.017.

Ölçeğin orijinal makalesine ait tam metin PDF dosyasına şu bağlantıdan erişilebilir: kuey.net.

Ölçeğin orijinal PDF'i ayrıca şu adresten indirilebilir: algilanan-mudur-yonetim-tarzi-olcegi-toad.pdf.

Algılanan Müdür Yönetim Tarzı Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 4 alt boyut ve 25 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir.

Şirketbirlikli (7 m)

Otoriter (7 m)

Şişşiş (7 m)

Karar Koyucu (4 m)